

Nr 492

Av herr Tobé m. fl., om viss ändring i bestämmelserna angående naturastipendier till utländska studerande.

(Lika lydande med motion nr 411 i Första kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 89 år 1960, vilken bifölls av riksdagen, föreslogs att det statliga naturastipendiesystemet skulle utvidgas till att omfatta även studerande vid vissa läroanstalter för högre konstnärlig utbildning, studerande vid jordbrukets högskolor samt svenska studerande, som stadigvarande bedrev studier vid motsvarande läroanstalter i de nordiska länderna samt utländska studerande, som icke vistades i riket huvudsakligen för att bedriva studier och därefter återvända hem. Det sistnämnda innebar bl. a. att flyktingstudenter gavs rätt att söka och erhålla statsstipendium.

I propositionen föreslogs att det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag från garantilånenämnden meddela närmare bestämmelser om erforderliga övergångsordningar dels för de studerande vid de konstnärliga läroanstalterna, dels för de studerande vid jordbrukets högskolor. För de studerande vid jordbrukets högskolor motiverades övergångsbestämmelserna av en önskan att icke försämra stipendieförmånerna för någon studerande vid övergången från det stipendiesystem som rådde då stipendierna utdelades från nionde huvudtiteln. Motiveringen var sålunda av huvudsakligen teknisk natur — det gällde att göra övergången så smidig som möjligt. Beträffande de studerande vid skolorna för högre konstnärlig utbildning biträdde departementschefen utan särskild motivering studiesociala utredningens förslag om att *samtliga* elever skulle ha rätt att söka naturastipendium vid första ansökningstillfället. Motiveringen bakom detta måste rimligtvis anses vara det helt naturliga förhållandet att, då en helt ny kategori studerande inordnats i ett system som de tidigare utestängts ifrån genom sin studieinriktning, vissa elever icke bör diskrimineras på grund av att de hunnit längre i sina studier.

I Kungl. Maj:ts kungörelse (406/1960) om ändring av stipendiereglementet har införts övergångsbestämmelser som föreskriver att statsstipendium må kunna tilldelas sökande vid lantbrukshögskolan, veterinärhögskolan, skogshögskolan samt högre mejerikursen och högre trädgårdskursen vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut under läsåret 1960/61 utan hinder av vad som i författningen föreskrives beträffande längsta

närvarotid. Samma bestämmelser föreskrives för de studerande vid de i stipendiesystemet inordnade konstnärliga läroanstalterna.

Beträffande statsstipendium för läsåret 1960/61 för utländska studerande stadgas i fjärde momentet av övergångsbestämmelserna att dessa skall kungöras till ansökan lediga under augusti 1960. Frågan om längsta närvarotid för berättigande att tilldelas statsstipendium beröres icke.

Utformningen av övergångsbestämmelserna för de utländska studerandena har medfört att dessa i enlighet med stipendiereglementet (SFS 406/1960) icke var berättigade att söka och erhålla statsstipendium, om de varit närvarande vid läroanstalten mer än fyra terminer.

Bland de utländska studerandena vid våra universitet och högskolor befinner sig ett stort antal flyktingstudenter, som kom till Sverige bland annat under Ungernrevolten. Flera av dessa flyktingar har varit inskrivna vid sin läroanstalt sedan höstterminen 1957 eller vårterminen 1958. För dessa studenter har tyvärr utvidgningen av stipendiesystemet kommit att framstå som en tom gest, eftersom de formellt ställts utanför på grund av att de redan tidigt påbörjat sina universitets- eller högskolestudier.

Övergångsbestämmelserna för denna grupp, som tidigare varit utestängd från stipendiesystemet på grund av avsaknaden av svenskt medborgarskap, har icke utformats med samma hänsyn som för de studerande vid de konstnärliga läroanstalterna som varit utestängda på grund av sin studieinriktning. Detta förbiseende bör snarast rättas till, så att utländska studerande vid ansökan om statsstipendium för året 1961/62 må kunna tilldelas detta utan hinder av vad som föreskrives om längsta närvarotid. Om så visar sig erforderligt, bör de beredas nytt ansökningstillfälle.

Kostnaden för den här föreslagna utvidgningen av rätten till naturstipendium torde vara så ringa att den icke erfordrar någon medelsanvisning utöver den redan föreslagna under åttonde huvudtiteln punkten G:7, Naturstipendier åt studerande vid universiteten m. fl. läroanstalter.

Under hänvisning till vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta hemställa hos Kungl. Maj:t om utfärdande av övergångsbestämmelser för 1961/62 i stipendiereglementet, vilka berättigar utländska studerande att söka och erhålla naturstipendium utan hinder av vad som föreskrives beträffande längsta närvarotid vid läroanstalten.

Stockholm den 26 januari 1961

Erik Tobé

S. G. W. Wahlund

Henrik Munktell

Johannes Antonsson

Stig Alemyr
